

directie Ruimte
dienst Ruimtelijke Planning

dossiernummer:

1302330

Provincieraadsbesluit

betreft **Dossier Wind**
Kennisnemen van het onderzoek en nemen van een
beslissing op vlak van locatiekeuze en projectrealisatie
verslaggever Geert Versnick

1. Feitelijke en juridische gronden

het provinciedecreet van 9 december 2005, zoals gewijzigd, inzonderheid artikel 42 en 245-252;

het decreet van 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening, meermaals gewijzigd;

de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (hierna VCRO), zoals vastgesteld bij Besluit van 15 mei 2009 van de Vlaamse Regering houdende coördinatie van de decreetgeving op de ruimtelijke ordening, inzonderheid artikel 2.2.14;

het besluit van de Vlaamse Regering van 23 september 1997 houdende de definitieve vaststelling van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV) en latere wijzigingen;

het Provinciaal Ruimtelijk Structuurplan (PRS) Oost-Vlaanderen, goedgekeurd door de Vlaamse regering op 18 februari 2004; en het ministerieel besluit van 25 augustus 2009 houdende goedkeuring van de gedeeltelijke herziening van het PRS Oost-Vlaanderen, toevoeging provinciaal beleidskader wind turbines (Addendum Wind);

de beslissing dd. 10 oktober 2010 van deputatie om een RUP en planMER te laten opmaken voor twee zoekzones van het Addendum PRS, met name de zoekzone 'Maldegem-Eeklo' en de zoekzone 'E40 van Aalter tot Aalst';

de beslissing dd. 16 februari 2012 van deputatie om een informatie- en communicatiecampagne te starten omtrent deze windstudies;

de beslissing van 17 december 2010 van de Vlaamse minister bevoegd voor Ruimtelijke Ordening houdende de toekenning van een subsidie voor het strategisch project 'Windenergie wie eerst komt eerst maalt'; dat goedgekeurd is onder de titel 'Oost-Vlaanderen Energielandschap'

de beslissing van de provincieraad van 20 juni 2012 omtrent het verderzetten van het proces tot verfijning van de zoekzones voor windenergie en de modaliteiten daartoe

./...

de beslissing dd. 4 mei 2012 van de Vlaamse regering houdende de goedkeuring van het Groenboek Beleidsplan Ruimte waarin bij de korte termijnacties sprake is van een gebiedsgericht beleid voor energielandschappen waarbij procesmatig en vanuit een ruimtelijk beleidskader voor hernieuwbare energie werk zou gemaakt worden van de uitbouw van enkele energielandschappen en waarbij expliciet gesteld wordt dat het strategisch project 'Oost-Vlaanderen Energielandschap' hier inspiratie kan leveren;

de kennisname van de Deputatie op 17 januari 2013 van de stand van zaken van het planproces 'Maldegem-Eeklo' en 'E40 van Aalter tot Aalst' en de projectmatige uitwerking er van door het project Oost-Vlaanderen Energielandschap

het probleem op vlak van draagvlak voor windenergie waardoor de ontwikkeling moeizaam verloopt ondanks de aanpassing van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (VCRO) in 2009 waardoor de inplanting van windturbines in landbouwgebied mogelijk werd.

de nood is aan een duidelijke afbakening waar windturbines wel en niet kunnen komen

de nood aan een herverdeling van de lusten en lasten van windturbines projecten

de landschappelijke studies die de aansturing van windturbines in Maldegem-Eeklo en E40 tussen Aalter en Aalst landschappelijk onderzocht hebben

het communicatietraject dat de landschappelijke studies doorlopen hebben in het voorjaar van 2012 en de agendering van de landschappelijke voorstudies en alle reacties uit het communicatietraject op 20 juni 2012 op de provincieraad.

Het opgemaakte concept planMER (winddossier hoofdstuk 3, themabijlage 2a en b), waarin de milieu effecten van een theoretische, maximale inplanting in Maldegem-Eeklo in het lijnscenario, het rasterscenario en het autonoom (geen ruimtelijke aansturing) scenario is onderzocht en langs E40 tussen Aalter en Aalst de milieu effecten van een theoretische, maximale inplanting in tien clusters Windbos Aalter, Bedrijventerrein Aalter, Windakker Hansbeke, Windakker-bedrijventerrein, Landegem, Bedrijventerrein Zwijnaarde, Windakker Melle/Wetteren, Windkouter, Bedrijventerrein Ottergem, Bedrijventerrein Siesegem, Bedrijventerrein Erembodegem.

Het overleg met de projectontwikkelaars om tot een realistische inplanting in elk scenario en elke cluster te komen en alsook te bepalen wie waar welke ontwikkeling zal doen (winddossier hoofdstuk 4, themabijlage 3).

dat de resultaten van het concept planMER, de landschappelijke voorstudie, het vele overleg en de intensieve aftoetsing met de projectontwikkelaars voldoende informatie zijn om een gefundeerde keuze te kunnen maken van concentratiegebied

het concept provinciaal ruimtelijk uitvoeringsplan (winddossier hoofdstuk 5, themabijlage 4a en b) dat de ruimtelijke weergave is van het resultaat van het

./...

concept planMER, de landschappelijke voorstudie, het overleg met de projectontwikkelaars

Het feit dat de clichering een hinderende factor is bij het tot stand brengen van het gevoerde beleid

een grotere aanvaarding van windturbines in een omgeving kan worden bewerkstelligd door te zorgen voor een herverdeling van de lusten voor weinigen (grondeigenaren en projectontwikkelaars) en lasten voor velen (alle omwonenden, de gemeente), dat de lasten van windturbine projecten onder meer geluid- en slagschaduw en impact op het landschap zijn, dat de lusten van windturbine projecten onder meer de hoge opstalvergoedingen die de grondeigenaren krijgen en de opbrengsten voor de projectontwikkelaars uit de verkoop van windenergie en de groene stroomcertificaten zijn.

een model (winddossier hoofdstuk 6, themabijlage 5) dat is uitgewerkt om de impact op het landschap te mildereren en de opbrengsten van windturbineprojecten meer te verdelen wat moet zorgen voor een verhoogd draagvlak bij burgers, lokale besturen en administraties en bijgevolg een efficiëntere ontwikkeling met korter vergunningetraject,

de begeleidende maatregelen die moeten zorgen voor de herverdeling van de lusten en de lasten wettelijk niet kunnen afgedwongen worden van de projectontwikkelaars,

het afgelegde communicatietraject (winddossier hoofdstuk 7, themabijlage 6) en de toelichtingen die zijn gegeven over de uitwerking van het gehele proces

het uitgewerkte communicatieplan (winddossier hoofdstuk 7, themabijlage 6) hoe het verdere verloop van planproces en projectuitwerking zal verlopen.

de uitgewerkte hernieuwbare energiescan (winddossier hoofdstuk 8, themabijlage 7) van Oost-Vlaanderen waarin het realistisch te ontwikkelen windpotentieel tegen 2020 in de provincie is berekend op 300 windturbines

Naar aanleiding van de provincieraadsbeslissing van 20 juni 2012 is tussen 20/6/2012 en 24/04/2013 onderzoek gevoerd en informeel overleg gepleegd. De weergave van dit overleg en onderzoek vindt u, in synthese, in 8 hoofdstukken terug in het document "Winddossier" en per thema uitvoeriger beschreven in bijhorende themabijlagen: .

1. Inleiding (probleemstelling)
2. Landschappelijk onderzoek (+ themabijlagen 1a en 1b)
3. PlanMER (+ themabijlagen 2a en 2b)
4. Projectmatige realisatie (+ themabijlage 3)
5. Ruimtelijke ordening (+ themabijlagen 4a en 4b)
6. Herverdeling lusten en lasten (+ themabijlage 5)
7. Communicatie (+ themabijlage 6)
8. HE-scan (+ themabijlagen 7)

./...

2. Motivering

Het volledige winddossier met alle themabijlagen is een grondige motivatie voor het te nemen besluit van de provincieraad. Het besluit van de provincieraad zal een grondig gemotiveerde voorkeursbeslissing zijn over de locaties waar de turbines zullen komen, de impact er van en de manier waarop ze ontwikkeld moeten worden.

Er is een probleem op vlak van draagvlak voor windenergie waardoor de ontwikkeling moeizaam verloopt ondanks de aanpassing van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (VCRO) in 2009 waardoor de inplanting van windturbines in landbouwgebied mogelijk werd. Er is nood aan een duidelijke afbakening waar windturbines wel en niet kunnen komen zodat omwonenden, lokale en andere overheden, vergunning beoordelende administraties, technische organisaties en andere betrokken actoren de nodige aanpassing kunnen doen naar aanvaarding toe. Er is ook nood aan een herverdeling van de lusten en lasten van windturbines projecten, zodat de lokale gemeenschap voor wie de impact op hun omgeving het grootst is mee kan delen in de baten van de windturbineprojecten.

De ruimtelijke aansturing begon bij het beleidskader voor groot- en middenschalige windturbines, addendum aan het provinciaal ruimtelijke structuurplan. Daarin werden gebieden bepaald waar windturbines kunnen ontwikkeld worden. In twee van die gebieden – Maldege-Eeklo en E40 tussen Aalter en Aalst is een planproces opgestart om de inplanting van windturbines meer in detail te ordenen.

De aansturing van windturbines in Maldegem-Eeklo en E40 tussen Aalter en Aalst is eerst landschappelijk onderzocht. Voor Maldegem-Eeklo zijn twee scenario's naar voor gekomen: een inplanting in een lijn langs de infrastructuurbundel N49-hoogspanningslijn en een inplanting in drie rasters in Zoetendale (Maldegem), Plassendale (Maldegem) en Busakker (Eeklo). Voor E40 tussen Aalter en Aalst werden inplantingen voorgesteld op bedrijventerreinen en inplantingen in de open ruimte maar uiteindelijk, omwille van beperkte mogelijkheden enkel op bedrijventerreinen is de combinatie van beide verder onderzocht in tien clusters langs de E40 tussen Aalter en Aalst.

De landschappelijke studies hebben een terdege communicatietraject doorlopen in het voorjaar van 2012: een persconferentie, een enquête en diverse infoavonden met paneldebat gestuurd met vragen vanuit het publiek, een stuurgroep met de betrokken overheden, middenveldorganisaties en administraties, een persconferentie, een expliciete adviesvraag opgebouwd rond dezelfde vragen als in de enquête naar de burger toe en bilateraal overleg. De landschappelijke voorstudies en alle reacties uit het communicatietraject werden geagendeerd op de provincieraad van 20 juni 2012.

De provincieraad van 20 juni 2012 besliste:

Dat het proces tot verfijning van de zoekzones Maldegem-Eeklo en E40 van Aalter tot Aalst dient te worden verdergezet

Dat er verder milieuonderzoek dient te gebeuren met betrekking tot de voorgestelde scenario's, de wenselijkheid/noodzakelijkheid en milieu-impact van de voorgestelde landschappelijke maatregelen en realiseerbaarheid van

./...

concrete projecten op vlak van verdeling van lusten en lasten. Tevens moet onderzocht worden wat de mogelijkheden zijn om gebieden aan te duiden waar windturbines kunnen worden uitgesloten.

Dat voor het vervolgtraject een duidelijk stappenplan dient te worden uitgewerkt waarin duidelijk wordt hoe de provincie zal omgaan met de verschillende stakeholders en welke communicatiemiddelen zullen worden ingezet.

Dat er een onderzoek moet gestart worden naar de inspanningen die elke Oost-Vlaamse gemeente levert op vlak van hernieuwbare energie zoals er ook een potentieonderzoek moet worden opgestart naar de mogelijkheden van lokale hernieuwbare energie gebaseerd biomassa, biogas, zonne-energie en evt. andere vormen van hernieuwbare energie.

Er is vervolgens een concept planMER opgemaakt, waarin de milieu effecten van een theoretische, maximale inplanting in Maldegem-Eeklo in het lijnscenario, het rasterscenario en het autonoom (geen ruimtelijke aansturing) scenario zijn onderzocht. Er is ook een concept planMER opgemaakt waarin voor de E40 tussen Aalter en Aalst de milieu effecten van een theoretische, maximale inplanting in tien clusters Windbos Aalter, Bedrijventerrein Aalter, Windakker Hansbeke, Windakker-bedrijventerrein, Landegem, Bedrijventerrein Zwijnaarde, Windakker Melle/Wetteren, Windkouter, Bedrijventerrein Ottergem, Bedrijventerrein Siesegem, Bedrijventerrein Erembodegem zijn onderzocht.

De realistische inplanting in elk scenario en elke cluster is overlegd met de projectontwikkelaars, actief in de respectievelijke zones en uiteindelijk is een realistische inplanting bepaald en ook wie waar welke ontwikkeling zal doen.

De resultaten van het concept planMER, de landschappelijke voorstudie, het vele overleg en de intensieve aftoetsing met de projectontwikkelaars leveren voldoende informatie om een gefundeerde keuze te kunnen maken van concentratiegebied. Voor Maldegem-Eeklo is dat het lineair scenario en voor E40 tussen Aalter en Aalst zijn dat de clusters Bedrijventerrein Aalter, Windakker Hansbeke, Bedrijventerrein Zwijnaarde, Windakker Melle/Wetteren, Windkouter en Bedrijventerrein Erembodegem.

Er is vervolgens een concept provinciaal ruimtelijk uitvoeringsplan (PRUP) opgemaakt, dat de ruimtelijke weergave is van het resultaat van het concept planMER, de landschappelijke voorstudie, het vele overleg en de intensieve aftoetsing met de projectontwikkelaars. In het PRUP zijn de geselecteerde concentratiegebieden afgebakend als zones waar windturbines effectief kunnen ontwikkeld worden, met in 800m er rond een landschapszone waarin de landschappelijke aanplantingen kunnen gebeuren, en in 5km er rond een uitsluitingszone waarin alle groot- en middenschalige turbines verboden zijn.

De 5km buffer is bepaald op basis van wetenschappelijk onderzoek en wordt bijgevolg consequent toegepast. Deze uitsluiting in het PRUP dekt echter niet alle gebieden in de macroconcentratiezones van het beleidskader in Maldegem-Eeklo en E40 tussen Aalter en Aalst. Nochtans worden deze gebieden in de planprocessen wel negatief beoordeeld voor verdere ontwikkeling van windturbines. Om een wettelijk kader te scheppen zodat

./...

ontwikkeling van groot- en middenschalige windturbines in deze gebieden kan geweerd worden, zullen bijkomende planprocessen moeten opgestart worden.

De hernieuwbare energiescan toont aan dat er in Oost-Vlaanderen een realistisch potentieel is van 300 windturbines. Gezien dit aantal realistisch haalbaar aantal én een concreet uitgewerkt plan van aanpak, is er geen reden meer om de clichering in de VCRO (Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening) die windturbines in agrarisch gebied mogelijk maakt, in Oost-Vlaanderen te laten bestaan. Integendeel, de clichering is een hinderende factor bij het tot stand brengen van het gevoerde beleid. Onder motivatie van het uitgewerkte plan van aanpak moet aangedrongen worden – zeker ook bij de Vlaamse Overheid - op een afschaffing van deze clichering op het grondgebied van de Provincie Oost-Vlaanderen.

Een grotere aanvaarding van windturbines in een omgeving kan worden bewerkstelligd door te zorgen voor een herverdeling van de lusten voor weinigen (grondeigenaren en projectontwikkelaars) en lasten voor velen (alle omwonenden, de gemeente). De lasten van windturbine projecten zijn onder meer geluid- en slagschaduw en de impact op het landschap, de lusten van windturbine projecten zijn onder meer de hoge opstalvergoedingen die de grondeigenaren krijgen en de opbrengsten voor de projectontwikkelaars uit de verkoop van windenergie en de groene stroomcertificaten zijn.

Er is een model uitgewerkt om de impact op het landschap te milderen en de opbrengsten van windturbineprojecten meer te verdelen. Het model is gebaseerd op: een landschapsfonds dat de middelen ter beschikking stelt van de lokale gemeenschap om milderende aanplantingen te doen, een hernieuwbare energie (HE) en rationeel energiegebruiksfonds (REG) dat de middelen ter beschikking stelt van de lokale gemeenschap om de uitbouw van HE® te stimuleren, rechtstreekse participatie voor de lokale gemeenschap, burgers en overheid, zodat zij deel uitmaken van de windturbine projecten in hun eigen omgeving.

De begeleidende maatregelen die moeten zorgen voor de herverdeling van de lusten en de lasten zorgen voor een verhoogd draagvlak bij burgers en lokale besturen zodat zij eerder ingenomen stellingen tegen (bijkomende) windturbines in hun omgeving willen en kunnen herzien.

De begeleidende maatregelen die moeten zorgen voor de herverdeling van de lusten en de lasten zullen de kans op het halen van vergunningen verhogen en dus zorgen voor een efficiëntere ontwikkeling met korter vergunningentraject, wat een groot voordeel is voor de projectontwikkelaars.

De begeleidende maatregelen die moeten zorgen voor de herverdeling van de lusten en de lasten kunnen wettelijk niet afgedwongen worden van de projectontwikkelaars, zij moeten in overleg en door onderhandeling in een overeenkomst gegoten worden.

Er is een intensief communicatietraject afgelegd met betrokken administraties, middenveldorganisaties, AWV, Belgococntrol, Elia, Eandis, de windenergiesector en voor de regio's Maldegem-Eeklo, Aalter/Nevele, Gent/Melle/Wetteren en Sint-Lievens-Houtem/Erpe-Mere/Aalst is een projectteam samengesteld waarin vertegenwoordigers zetelen van de lokale

./...

besturen en administraties, Vlaamse administraties (Erfgoed, ANB, LNE, RWO en VLM), Provinciale administraties (ruimtelijke planning, milieubeleid en milieuvergunningen) en de actiecomités. Er zijn toelichtingen gegeven over de uitwerking van het gehele proces aan elk betrokken College van Burgemeester en Schepenen, aan Defensie, Belgocontrol, AWV, Elia en Eandis, Boerenbond, de fracties van de provincieraad, de PROCORO, de provinciale MINA raad,

Er is een communicatieplan uitgewerkt dat aangeeft hoe het verdere verloop van planproces en projectuitwerking zal verlopen.

Er is een hernieuwbare energiescan uitgewerkt van Oost-Vlaanderen waarin het realistisch te ontwikkelen windpotentieel tegen 2020 in de provincie is berekend op 300 windturbines

3. Besluit

met 58 ja-stemmen, tegen 6 nee-stemmen, bij 6 onthoudingen

Art. 1 De raad neemt kennis van het gevoerde onderzoek en het gevoerde overlegtraject voor de macroconcentratiezones voor windturbines "Maldegem-Eeklo" en "E40 tussen Aalter en Aalst";

Art. 2 Voor de macroconcentratiezone voor windturbines "Maldegem-Eeklo" wordt de voorkeursbeslissing genomen om windturbines te realiseren volgens het lineaire scenario, een dubbele lijninplanting langsheen de transportcorridor van de N49 en de hoogspanningslijnen tussen de kruising van de N49 met de N44 in Maldegem en de kruising van de N49 met de N456 in Kaprijke;

Art. 3 Voor de macroconcentratiezone voor windturbines "E40 tussen Aalter en Aalst" wordt de voorkeursbeslissing genomen om windturbines te realiseren in clusters langsheen de E40. De 6 geselecteerde clusters zijn:

- Bedrijventerreinen Aalter
- Windakker Hansbeke
- Bedrijventerrein Zwijnaarde
- Windakker Melle – Wetteren
- Windkouter Sint-Lievens-Houtem – Erpe-Mere
- Bedrijventerrein Erembodegem

Art.4 De voorkeursscenario's worden in de komende maanden verder juridisch vertaald. Er worden hiertoe Provinciale Ruimtelijke Uitvoeringsplannen opgemaakt voor het vastleggen van de geselecteerde concentratiegebieden. In de Provinciale Ruimtelijke Uitvoeringsplannen worden rond elke concentratiezone, een zone voor landschappelijke begeleidende maatregelen en een uitsluitingszone voorzien. Het aan de raad voorgelegde concept van ruimtelijk uitvoeringsplan is hiertoe de aanzet.

Art5. Verdere stappen dienen te worden ondernomen om gebieden die niet geschikt werden bevonden om windturbines in te planten maximaal te vrijwaren. Hiertoe kunnen provinciale ruimtelijke uitvoeringsplannen worden opgemaakt. Daarnaast wordt aan Vlaanderen gevraagd om voor het grondgebied van Oost-Vlaanderen de zogenaamde clichering af te schaffen.

Art.6 Een herverdeling van lusten en lasten en een grotere participatie van de lokale gemeenschap rondom de projectzones wordt als een absoluut noodzakelijke voorwaarde gezien voor de realisatie op het terrein. De raad

./...

wenst daarom volgend model van participatie binnen de projectgebieden van de macroconcentratiezones "E40 tussen Aalter en Aalst" en "Maldegem – Eeklo:

- Aan de output zijde de oprichting van lokale fondsen voor landschapsopbouw enerzijds en voor acties rondom hernieuwbare energie / rationeel energiegebruik anderzijds. Deze fondsen dienen benut te worden in de directe omgeving van de windprojecten.
- Aan de input zijde dient een rechtstreekse verankering te worden bekomen voor de lokale gemeenschap. Hiertoe worden volgens een getrap systeem tot 20 % van de turbines voorbehouden voor de lokale gemeenschap en overheden.

Art. 7 Gelet op het belang van draagvlak bij de realisatie van windprojecten en de voorbeeldfunctie daarbij van de overheden dienen publieke rechtspersonen die eigenaar zijn van gronden gelegen in de gebieden zoals die naar voor komen binnen het voorkeursscenario hun mogelijkheden naar participatie voor de lokale gemeenschap toe maximaal in te zetten;

Art. 8: Uiterlijk tegen de voorlopige vaststelling van de uitvoeringsplannen waarin de projectzones effectief worden afgebakend (voorzien in het najaar van 2013) dient de Provincieraad de zekerheid te hebben over de effectieve uitwerking van het participatiemodel. Indien deze zekerheid niet kan worden aangereikt, kan de raad niet akkoord gaan met de komst van (bijkomende) windturbines in de macroconcentratiezones "E40 tussen Aalter en Aalst" en "Maldegem – Eeklo".

Art. 9: Het is belangrijk om een grondige communicatie te voeren naar alle betrokkenen toe. Hiertoe dient het vooropgestelde stappenplan communicatie en overleg te worden verdergezet.

Art.10: Zoals ook aangegeven in het provinciaal beleidskader windturbines zoals goedgekeurd in 2009 wenst de provincie Oost-Vlaanderen duidelijkheid te hebben over de concrete inplantingen van windturbines voor het volledige grondgebied. De raad belast de deputatie met het verder toepassen van de principes van ordening in de andere potentiële inplantingslocaties in Oost-Vlaanderen en hiertoe de nodige processen op te starten.

Gent,

namens de Provincieraad:

de provinciegriffier,
Albert De Smet

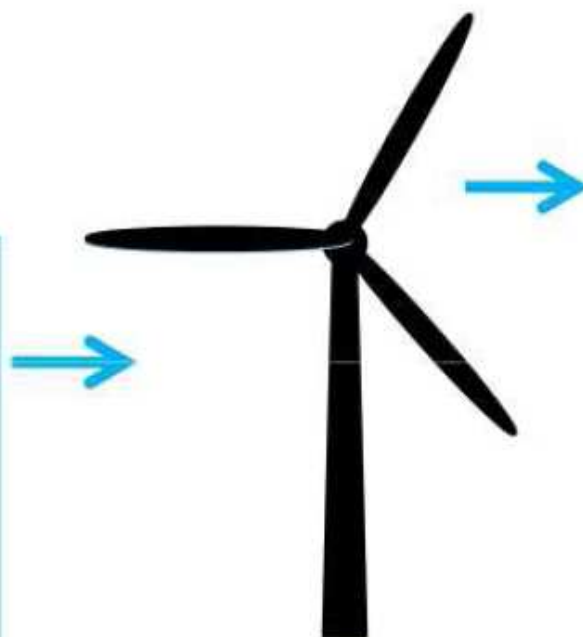
de voorzitter,
Marc De Buck

Model herverdeling lusten en lasten

Inputzijde

20% Rechtstreekse participatie overheid burgers en bedrijven, lokale gemeenschap

Outputzijde:

deel **opbrengsten vloeien naar lokale gemeenschap** via een FONDS
Doel: verhogen omgevingskwaliteit

Herverdeling lusten en lasten